

TORONTÁI

A BÁNSÁG MAGYAR POLITIKAI NAPILAPJA

VASÁRNAP, 1929 NOVEMBER 24

FELELŐS SZERKESZTŐ: Dr. MARA JENŐ

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda: Veliki
Beckerek, Obiljtyeva ucca 1. Telefon: 281 és 21

58. ÉVFOLYAM, 271. SZÁM

Előfizetési árak: évente 300, félfévre 150, negyed-
évre 75, havonta 25 dinár. Megjelenik délelőtti.

Beográdból jelenti az Avala: Zsivkovity Petár miniszterelnök tegnap délután fogadta magánál Rodics beográdi és dr. Bauer zágrebi érseket, valamint dr. Jeglics ljubljanaí püspököt.

Beográdból jelenti: Dr. Szrksity igazságügyminiszter szabályrendeletet dolgozott ki a büntető bíróságok és az állami ügyvétségek ügyviteléről. (Avala.)

Beográdból jelenti az Avala: Dr. Franges földmivelésügyi miniszter fogadta tegnap magánál dr. Bauer zágrebi érseket, Jeglics ljubljanaí és dr. Bonifácis szpliti püspököt.

Szófiából jelenti az Avala: A jugoszláv-bolgár delegáció tegnapi ülésén megállapodás jött létre a két-törvényszék fogalmának a definíciójáról, hogy a szükséges klasszifikáció lehetővé tétessék.

Moszkvából jelenti: A szovjet nagytanács Beszedovszki volt párizsi követségi tanácsost in contumáciam halálra ítélte.

Londónból jelenti: Egy titokzatos, csonkán elfogott rádiógramm szerint, a Baron Eflor nevű angol őrhajón a légénység fellázadt a kapitány és tisztjei ellen, akikre revolvérrel támadtak. A markonistát kloroformmal akarták elkábítani, de nem sikerült nekik. A távirat csonka volt azonban amellelt bizonyít, hogy mégis leszerelték valahogy a szikratávírást, aki már nem tudta közölni, hogy a hajó hol tartózkodik.

Newyorkból jelenti: A City egyik áruházának pincéjében tuljítás következtében felrobbant a gőzkazán. A ház kártyavárként összeomlott és több embert temetett maga alá. A katasztrófának hét halottja és harminchárom súlyos sebesültje van, akiknek nagyrésze a halállal vídók.

Pécscről jelenti: A törvényszék tegnap foglalkozott Mészáros László volt pécsi főjegyző hazaárulási perével, akit az ügyész felségsejtéssel vádolt. A vád- és védőbeszéd megkérdezése után a bíróság tizenkét évi fegyházra ítélte Mészárosot.

TŐZSDE

November 22.

MA 100 DINÁR:

Budapesten	9-99 pengő
Zürichben	9-12 sv. frank
Berlinben	7-34 ar. márka
Bécsben	12-51 silling
Triesztben	33-82 líra
Prágában	59-15 cseh kor.
Newyorkban	1-69 dollár
Bukarestben	300— leu

Bolgár komitácsik merényletet követtek el a keleti expressz ellen.

Beograd, nov. 23.

Az Avala a következöket jelenti: Illetékes helyről közlik: Csütörtökön 19.40 órakor Sztábiródnál, nem messze a bolgár határtól, merénylet kísérlet történt a keleti expressz ellen, amely Pirotból indult el, hogy Szófiába érjen. A vasut vágányán ismeretlen tettesek pokolgépet helyeztek el, amely az arramenő mozdony alatt felrobbant és jelentéktelenül megsértette a mozdonyt és a vasuti sínpart.

Ugy az utasok, mint a vasuti

szereplvény kocsjai sértetlenek maradtak.

A vasutvonal személyzete, amely a merénylet helyétől nem messze tartózkodott, észrevette, hogy egy 8-10 főből álló csapat menekül a bolgár határ felé. Lövöldözni kezdtek rájuk, amire azok is élénk tüzeléssel feleltek.

Pénteken reggel a hatóságok alaposan megvizsgálták a merénylet színterét és azon 16 darab üres Manlicher-töltényhüvelyt találtak, a melyet a bolgár komitácsik használtak.

A robbanástól néhány méternyire

találtak egy be nem állított pokolgépet két méteres gyújtószinórral.

Reggel 5 órakor néhány méternyire a merénylet színhelyétől detonáció hallatszott. A nyomozó közegek ezek után feltételezték, hogy esetleg még több pokolgép van ezen a területen elhelyezve, kutatni kezdtek és meg is találták a negyedik pokolgépet, amelynek robbanási ideje 6 órára volt beállítva. Ezt természetesen leszerelték.

A robbanó löveg egy bolgár nyelvű magánlevélbe és a szófiaí dohánygyár feliratát viselő csomagolópapírba volt beburkolva.

Felmentő ítéletet hozott az állami bíróság dr. Jovánovity Dragoljub egyetemi tanár ügyében.

Beograd, nov. 23.

Az állami bíróság tegnap hirdette ki az ítéletet dr. Jovánovity Dragoljub egyetemi tanár ismeretes bűnügyében, akit az államvédelmi törvény 2. és 3-ik szakasza ellen elkövetett cselekménnyel vádolt az ügyész.

A bíróság a meghallgatott tanu-
vallomások alapján

nem találta vétkesnek dr. Jovánovity Dragoljub tanárt és úgy a vád, mint következményei alól felmentette. (Avala.)

1930 május elsejével életbe lép az új csödtörvény.

Beograd, nov. 23.

Az Avala jelenti: Dr. Szrksity igazságügyminiszter előterjesztésére Öfelsége a király tegnap aláírta a csödtörvényt, amely 190 szakaszból áll és az egész jugoszláv királyság területére szóló érvényességgel bír.

Ugyancsak aláírta a király a kény-

szeregyezségről szóló 75 szakaszos törvényt, valamint azt a törvényt, amely a csödtörvény és a kényszer-egyezségi törvény életbe léptetését szabályozza.

Eszerint a törvény szerint, a csödtörvények 1930 május elsejével lesznek kötelező erejűek.

Clemenceau állapota változatlanul komoly.

Párizs, nov. 23.

Tegnap reggel fél 9 órakor Clemenceau felett orvosi konzilium volt, amely a beteg állapotát változatla-

nul igen komolynak találta.

A beteg fájdalmai enyhültek, de minden tagjában igen nagy fáradtságot érez.

Az ország területén tíz orvosi kamara fog működni.

Beograd, nov. 23.

Az Avala jelenti: A szociálpolitikai és közegészségügyi miniszter határozata alapján 1930 január elsejétől az ország területén tíz orvosi kamara létesül.

Minden bánáság székhelyén alakul egy orvosi kamara, a tizedik pedig Beograd székhellyel, amelyhez Pancevó és Zemun orvosai is tartoznak.

Az orvosi kamarákról szóló törvény értelmében minden orvos a maga területén lévő orvosi kamará-

nak tagja kell, hogy legyen. A fenti törvény 25-ik szakasza alapján, a báni vezetőségeknél lévő szociálpolitikai és közegészségügyi osztályok állítják össze az orvosok névsorát és viszik keresztül a kamara tisztikarának a megválasztását, amelynek december 15-ikéig be kell fejeződnie.

Ha az első szavazásnál azonban nem lenne meg a szükséges többség, úgy 14 napon belül új választást tartanak, amelynek eredménye érvényes tekintet nélkül a leadott szavazatok számára.

Beograd, Zágreb, Ljubljana polgármestereit a király nevezi ki.

Beograd, nov. 23.

(Avala.) Öfelsége a király, Zsivkovity tábornok, miniszterelnök-beliügyminiszter előterjesztésére tegnap írta alá a községek és önkormányzatokról szóló törvény módosítását.

Az új törvény szerint Beograd, Zágreb és Ljubljana városok polgármestereit és helyettes polgármestereit királyi ukázzal mentik föl és nevezik ki. A többi községi tisztsegek általában a belügyminiszter határozatával töltenek be.

A magyar parlament bizalmat szavazott Bethlennek.

Budapest, nov. 23.

A képviselőház tegnapi ülésén érdekes napirendi vita zajlott le, amelyet Gál Jenő, Popper és Rassay indítottak meg.

Azt javasolták ugyanis, hogy a Ház ellentétben az elnöki indítvány-nyal, ne kedden, hanem már hétfőn tartson ülést és tárgyalja meg a miniszterelnöknek és a külügyminiszternek a külügyi bizottságban mondott külpolitikai nyilatkozatát.

Bethlen miniszterelnök szólt föl ezután és élesen megjegyezte, hogy olyan ügyet, amely még nemzetközi fórum előtt áll, plenáris ülésen tárgyalni nem szokás.

A közelmúltban volt erre éppen példa a francia palamentben — a hol Briand inkább megbukott, de nem tett eleget egy ilyen hasonló felszólításnak.

A jóvátételi kérdés megvitatása plenáris ülésen még nem időszerű.

Ezután Bethlen felvetette a bizalmi kérdést és a ház tulnyomó többséggel az elnöki napirendet fogadta el.

Az okmánybélyeghamisítás fővádloztjait kettőtől hét évig terjedő fegyházra ítélték.

Beograd, nov. 23.
A törvényszék három napi tárgyalás után tegnap délután hirdette ki az ítéletet az okmánybélyeghamisítók bűnügyében.
A bíróság a tárgyalás folyamán nyert benyomások alapján Guth László Mihály kereskedőt,

Osztheimer Martin borkereskedőt, Korács Szteván 6 évi, Jankovity Miliját 4 évi, Milovanovity Alekszandert 7 évi, Jankovity Szvetolikot 2 évi, Grósz Mórict 2 évi és Kubár Dimitrijet 4 évi fegyházra ítélte.

A többi vádlottat bizonyítékok hiányában fölmentették. (Avala.)

Két bánási községben száj- és körömfájás megbetegedések fordultak elő.

Az állatforgalmi zárlat bizonytalan időre szól.

Beckerek, nov. 23.
Megírta a Torontál, hogy a földművelésügyi minisztérium távirati rendeletet küldött Beckerekre, amelyben ismét elrendelte az állatforgalmi tilalmat. Az állatvásárokat három hónapi zárlat után csak nemrégiben engedélyezték és így

a rendelet teljesen váratlanul érte a lakosságot.

Beckerekre éppen az országos vásár előestéjén futott be a távirat, amelynek kézhezvételéről sajnos már nem értesíthették ki a községeket, ahonnan a késő éjszakai órákban nagy számban hajtottak fel szvasmarhákat, juhokat és sertéseket. A gazdák csak a városi vámházakig jutottak el állataikkal, itt

rendőrök állták el az utat és közölték a vásárra jövő eladókkal, hogy az állatfejhajtást bizonytalan időre betiltották.

A tegnap Beckerekre érkezett részletes tartalmu rendelet szerint, a tilalmat

két helyen fellépett száj- és körömfájás miatt rendelték el,

mert az Alibunár járásbeli Száresáról és vrsaci járáshoz tartozó Velikigájról egynél több megbetegedést jelentettek. Az állatforgalmi tilalom

a bánási egész területére érvényes és érvényben tartásának ideje egyelőre még teljesen bizonytalan.

Egy munkás személyében tartóztatták le a düsseldorfi tömeggyilkost.

Düsseldorf, nov. 23.
A rendőrség csütörtökön este tartóztatta a düsseldorfi melletti Metman községben Stelzer Waldemar munkást, aki két éve lakik a községben.

Stelzerre az háritotta a gyanut, hogy nagyon sokszor elmaradt egész éjszaka és csak reggel felé tért haza szállására. A lakásán tartott házkutatás alkalmával több olyan tár-

gyat találtak, amelyek felől nem tudott felvilágosítást adni.

Stelzer holmijai közt egy gummiműmellel is találtak női ruhákkal együtt, sőt őt magát is nőruhába öltöztöttek lefényképezve.

Másik gyanus momentum volt, hogy Stelzer vallásos tárgyú szövegekből verseket készített. Tudvalevő, hogy a meggyilkolt Alderman Gertrud anyjának versben küldte el a gyilkos a kislánya meggyilkolásának leírását.

Eltűnt a tojás a becskerek piacról.

Rejtegetik a tojáskészleteket is felhajtják az árakat.

Beckerek, nov. 23.
Érdekes megállapításra jutott sorozatos piacvizsgálatai során dr. Dimitrijevity Tihomir becskerek-i rendőrfőkapitány. A rendőrfőnöknek feltűnt, hogy

a piacon feltűnően kevés a tojás

és az árusítók előtt a kosárban alig néhány darab fekszik. Az erős kereslettel szemben kicsiny volt a kínálat és ennek megfelelően alakultak az árak, amelyek indokolatlanul magasak. A kevés tojás azt a véleményét fogadtatta el a vásárlók között, hogy a tyukok ilyen időtámban nem tojnak, a készleteket exportcélokra használják fel, aki pedig ebben a drága világban tojást akar enni, fizesse meg jó drágán.

A főkapitány szerfelett gyanusnak találta, hogy miért hoznak ilyen feltűnően kevés tojást a piacra és megfigyelései során csakhamar arra a váratlan megállapításra jutott, hogy

a tojáshányt mesterségesen, készakarva idézik elő, hogy ilyenformán magasabb árakat

érhessenek el. A piacra ugyanis csakugy, mint eddig, jelentős mennyiségű tojást hoznak, a készleteket azonban

letakarva, titokban tartják és csak néhány darabot tesznek ki látható helyre,

amivel elérik azt is, hogy a közönség kevesebbet válogat és gyorsabban vásárol. Sikertült is az egy tojásrejtegető piaci árust leleplezni Vorgity Zvezdanka személyében, aki előtt a kosárban 10-15 darab tojás volt, míg

a kendővel betakart és távolabb álló ládáiban százával tartott tojásokat.

Dimitrijevity dr. főkapitány azonnal jegyzőkönyvet vett fel a tapasztalatról és az élelmiszerrejtegető asszony ellen a drágaság letöréséről szóló törvény alapján

bűnvádi feljelentést tett a becskerek-i járásbírósnak.

A rendőrség rövidesen általános razziaát tart az elrejtett tojáskészletek felkutatására és leleplezi az élelmiszerekkel való üzérkedést.

Két tehervonat karambolja Csacsak és Lajkovác közt.

Beograd, nov. 23.
Csütörtökön délelőtt 11 órakor Lajkovác és Csacsak között két tehervonat eddig még meg nem állapított okból összeütközött.

Egy mozdony a hozzátartozó szerkocsival felborult és igen súlyosan

megrongálta a pályát. Több vasuti kocsit összetört.

A katasztrófának áldozatul esett Rákity Dragomir fiú, aki meghalt. Három vasutas súlyosan, kettő pedig könnyebben megsebesült. (Avala.)

Agyonlőtte magát egy tizenhat éves kereskedelmi iskolai tanuló.

Diákvicceket mondott el és úgy készülődött a halálba.

Pancsevó, nov. 23.
Megrendítő öngyilkosság történt a napokban Pancsevón, Görlich Sándor kereskedelmi iskolai tanuló

szülei lakásán halántékán lőtte magát és azonnal meghalt.

Görlich Sándor a délutánt iskolában töltötte és a késő délutáni órákban tért haza édesapja, Görlich István cipésmester lakására. Édesanyját, szokásához híven, átölelte, majd elmesélte iskolai élményeit és tréfás jókedvvel diákvicceket mondott el.

Hat óra tájban édesanyja kiment a szobából és a konyhában időzött néhány percet, amikor hirtelen re-

volverdörrenésre lett figyelmes. Beszaladt a szobába, ahol

nagy vértócsában a padlón találta fiát.

Amikor ijedtében való féljáultságából magához tért, orvost hívott, a ki azonban már csak a halál bekövetkezését tudta megállapítani. A szerencsétlen 16 éves fiú halántékán lőtte magát és az orvos szerint, azonnal meghalt.

Tettéknek oka ismeretlen és vizsgálhatatlan szülei

nem tudják a magyarázatát adni, mi készíthette vigkedélyű, megelégedett sorsu gyermeküket az öngyilkosságra.

Bucsuvelet nem hagyott hátra és így halálának oka rejtély marad.

Városi adót vetettek ki Pancsevón a rádióra, koksra, illetőségre és a szeszesitalokra.

Kedvezményekben részesítik az új gyárakat.

Pancsevó, nov. 23.
Pancsevó város legutóbbi képviselőtestületi ülésén fontos határozatokat hozott, amelyek a lakosság legteljesebb fokú érdeklődésére tarthatnak számot.

A közgyűlés egyebek között véglegesen szabályozta a hivatalos munkaidőt, amely a városi hivatalokban szeptember 1-től július 1-ig reggel 8-12-ig és délután 2-5-ig, a két nyári hónapban pedig 7-1 óráig tart.

Graf János, a Népbank elnökének indítványára a képviselőtestület a polgármesternek és a főkapitánynak havi 1200 dinár reprezentációs járulékot állapított meg.

Fontos határozata még a közgyűlésnek az illetőség megadóztatása,

mindazok ugyanis, akik 1929 január elseje óta kaptak Pancsevón illetőséget, vagyoni helyzetükhöz mérten, 100-2000 dinárig terjedő városi illetéket tartoznak fizetni.

„Szegényes“ leány-szöktetés.

Főtárgyalás a becskerek-i törvényszéken

Beckerek, nov. 23.
Pejovity Velimir becskerek-i törvényszéki bíró tanácsa pénteken délelőtt tárgyalta Sztankovity Tima és társai leányszöktetési bűnpörét.

Sztankovity Tima a vád szerint, a múlt év tavaszán elszöktette szerelmét, V. Katicát és hosszas könyörgésre, csak óráig tartó fogság után bocsájtotta haza. V. Katica szülei szállásáról Vranjevóra ment és utközben Sztankovity megleste és

barátai segítségével szülei lakására cipelte.

A szöktetés ezuttal nem kocsin, hanem „szegényesen“ gyalog történt és úgy hurcolták magukkal a si-

Jelentősen felemelték a városi ital-fogyasztási adót, a külföldi pezsgó üvegjére 50 dinár, a belsőldre 20 dinár, a külföldi likörre 30 dinár, a belsőldre 10 dinár, a konyakra és rumra 20, illetve 10 dinár, a buteliás borokra pedig 20, illetve 5 dinár városi adót állapítottak meg.

Megadóztatták a külföldi kokszot is, amelyre métermázsánként 10 dinár városi illetéket vetettek ki. Végül

városi illetéket szabtak ki a rádióra,

detektorra 20 dinár, rádiókészülékre pedig 50 dinár a városi adó.

Ziffermayer Otmár javaslatára kimondotta a közgyűlés, hogy

a Pancsevón letelepedni szándékozó gyáraknak a legmesszebbmenő kedvezményeket nyújtják.

A pancsevói villanytelepet bérleti társaság azon kérelmére, hogy a bérleti szerződést 1959-ig hosszabbítsák meg, különleges bizottság elé utalták.

koltozó és erősen ellenkező leányt.

Sztankovity Tima, Bugarszki Zsiva és Avramov Daniló vádlottak kihallgatása után a bíróság V. Katica vallomását vette jegyzőkönyvbe. A sértett kijelentette, hogy

a szöktetéssel súlyos kár érte,

egész életére szerencsétlen, mert az eset miatt senki sem akarja feleségül venni,

Sztankovity Timát, a szöktetőjét pedig nem szereti és nem hajlandó hozzámenni.

A bíróság mind a három vádlottat személyi szabadság megsértése címén bűnösnek mondotta ki és

Sztankovity Timát, valamint Avramov Danilót nyolc-hónapi, Bugarszki Zsivat pedig hat hónapi börtönre ítélte.

Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal és minden bel- és külföldi iroda. Milliméter sor 1 dinár, mérlegek, hivatalos hirdményeknél 2 dinár

TORONTÁL

Hírek a szövegoldalakon petit soronként 4 dinár. Nyilttér petit soronként 5 dinár. Hirdetések a szövegoldalakon 50 százalék felár

VELIKI BECSKEREK,
1929 NOVEMBER 24, VASÁRNAP

•• VASÁRNAPI ÜZLETI UTMUTATÓ ••

TÖBBSZÖRI FELADÁSNAK
KÜLÖN ENGEDMÉNYEK

Општинско Поглаварство Сакуле.
Број 2850/1929.

Оглас.

Ради обезбеђења испоруке, потребне количине тисканица и осталог канцеларијског прибора за 1930. год., овим објављујемо, да ће се одржати дне 1-ог децембра 1929. год. пре подне у 10 сати у канцеларији општинског бележника писмену оферталну дражбу и позивамо све лиферанте ове струке, да своје прописно таксирани у смислу закона о државном рачуноводству прописно инструисане, писмене понуде лично или путем поште поднесу тако, да до горе означеног времена буду код овог општинског бележничтва, јер касније приспеле и накнадне понуде неће се узимати у обзир.

Цена свог канцеларијског материјала има се у понуди означити за сваки артикул посебно, као и квалитет хартије и величина формата код тисканица.

Испорука у ратама по потреби. Општинско Поглаварство задржава себи право да лиферовање означених потреба повери — без обзира на поднете понуде, односно цене — ономе, у коме највећу гаранцију има.

Све таксе и пристојбе по овом правном послу дужан је платити лиферант. У Сакули, 15-ог новембра 1929.

Општ. поглаварство Сакуле.

Општ. Поглаварство Велики Торак.
Број 2416/1929.

Оглас.

Ради обезбеђења испоруке, потребне количине тисканица и осталог канцеларијског прибора за 1930. год., овим објављујемо, да ће ова општина одржати дне 4. децембра 1929. год. пре подне у 10 сати у канцеларији општинског бележника писмену оферталну дражбу и позивамо све лиферанте ове струке, да своје прописно таксирани у смислу закона о државном рачуноводству прописно инструисане, писмене понуде лично или путем поште поднесу тако, да до горе означеног времена буду код овог бележничтва, јер касније приспеле и накнадне понуде неће се узимати у обзир.

Цена свог канцеларијског материјала има се у понуди означити за сваки артикул посебно, као и квалитет хартије и величина формата код тисканица.

Испорука у ратама по потреби. Општинско поглаварство задржава себи право да лиферовање означених потреба повери — без обзира на поднете понуде, односно цене — ономе, у коме највећу гаранцију има.

Све таксе и пристојбе по овом правном послу дужан је платити лиферант. У Вел. Торку, 15. новембра 1929.

Општ. поглаварство Вел. Торак.

F. évi december hó 9-14-ig ingyenes traktorvezetői tanfolyamot

rendezünk Velikibečkereken, Sarajlijina ucca 3. szám alatt, a Braun Marcel-féle raktárban a világhírű MASSEY-HARRIS „WALLIS” traktor bemutatásával, melyre az érdeklődőket ezennel tisztelettel meghívjuk.

Torontáli Mezőgazdasági Gépipar, Vas- és Fémöntöde Rt.

mint az Első Magyar Gazdasági Gépgyár Rt. Budapest, bányái képviselője.

Telefonsz. 51.

Mileticeva ucca 124.

Telefonsz. 51.

Mielőtt menyasszonyi ajándékot vásárolna, tekintse meg dusan felszerelt raktárakat, mert nálam legolcsóbban vehet ékszereket, órákat, ezüst- és chin-ezüst dísz tárgyakat és evőeszközöket. A legjobb svájci zseborák, u. m.: Schaffhausen, Omega, Doxa, stb. legolcsóbb árakon. Ébresztőórák 48 dinártól és nickel zseborák 52 dinártól feljebb. Javításokat a legutányosabban vállalok!

Baaden Hugó

Órás és ékszerész, V. Bečkerek, Alekszandrova ucca 14. (Weiterschán festékeskedés mellett).

Hová menjünk Katalin-estére?

A „Zöld vadász”-hoz címzett Jonje-féle vendéglőbe (Knez Miletina ucca) hol november 23-án, szombaton este csirkepaprikás és dísznótoros-vacsorával és táncal egybekötött Katalin-estély lesz. Jó italok! Tánc reggelig! Számos látogatást ker.

JONJE vendéglős.
Belépődíj nincs!

Uj mészárszék.

Tisztelettel értesitem a n. é. vevőközönseget, hogy a Pašičeva ucca 4. szám alatt (a Nikolić-féle patikával szemben) ujonnan megnyilt mészárszékemben mindennemű hus és kolbászfélek a legolcsóbb napi árban kaphatók. Husfüstölést a legolcsóbban elvállalok.

Marhahus 12-14, birkahus 10-12, sertés-hus 14-16 és 20 dinár.

Tisztelettel MIŠKOVIĆ.

Ugyanott elsőrendű burgonya és hagyma nagyban és kicsinyben kapható.

Favágást

olcsó áron vállalok egész uj rendszerű géppel. Cim: **Molnár Béla** mechanikai üzlete Kralja Petra tér (volt Berberski üzlet).

Olcsó tüzelőanyag.

Szárak darabos lignit (barna szén) takaréktűzhelyek, kályhák fűtésére alkalmas, mely minden kellemetlen szagtól mentesen ég. Házhoz szállítva métermázsánként 32 dinár. Ugyszintén elsőrendű tűzifa vagonfételben, ölenként, valamint aprított fa.

Telefon 87. **TATARIN A.** bizományi falerakata, Geteova ucca 24. 1860 Telefon 87.

KAGER RUDOLF vas- és fémöntödéje Veliki Bečkerek, Brigadira Ristića ucca 25. szám.

Teljesen ujonnan be-rendezett modern **vas- és fémöntödéjében** elvállal minden e szakba vágó munkát úgy helyben, mint vidéken. Készít beküldött minta vagy rajz után öntvényeket a legszakszerűbb kivitelben és legszolidabb árban. 1824

Átköltözködtünk!

Nagyérdemű vevőközönsegiink és üzletbarátaink szives tudomására hozzuk, hogy a Žitni trg 1. sz. házban lévő iroda- és raktárhelyiségünket Cara Dušana u. 4. sz. alá helyeztük át. Egyben tisztelettel közöljük, hogy új helyiségünkben egy szakképzett mechanikus vezetése alatt modernül berendezett mechanikai műhely áll a t. közönseg rendelkezésére, ahol mindennemű varrógépjavitást a legszolidabb árak mellett pontosan és szakszerűen eszközölünk.

A n. é. közönseg további szives pártfogását kérve, maradunk tisztelettel

„SINGER” ŠIVAČI STROJEVI D. D.

Cara Dušana ucca 4. sz.

U. K. TEAS

TRADE MARK

Csakis a világhírű és legnemesebb zamatu

U. K. T. teát

fogyasszuk.

Egyedüli árusítója 1592

Prandell Rudolf és Fia

Veliki Bečkerek. Telefon 315.

PHÖNIX

Alapított 1882-ben **PHÖNIX** Alapított 1882-ben
Életbiztosító-Társaság Bécsben.

Igazgatóság Jugoszlávia területére:
BEOGRAD, Knjeginje Ljubice ucca 15/II.

Bečkereki főügynökség: Svet. Markovića ucca 2.
Telefón 178. Sürgöncim: **Leleniks.**

Működési engedélyét Jugoszlávia területére a kereskedelmi miniszterium VI/4625/22. szám alatt adta ki.

A biztosítékösszegek dinár értékben 1,979.654.760

A megkötött életbiztosítások átlaga dinár 16,000.000.000

Ebből Jugoszlávia területére esik **677,163.767— dinár.**

A társaság nagyon előnyös feltételek mellett eszközöl:

Életbiztosítás, megélés és halál esetére.

Tőkebiztosítás, megélés és halál esetére.

Hozománybiztosítás és gyermekekről való gondoskodás.

Járadékbi biztosítás, tartós, teljes és részleges rokkantság esetére.

Dijakat nem kell fizetni, amint a tartós rokkantság bekövetkezik.

A legmodernebb kombinációk, a legjobb feltételek, a legalacsonyabb díjszabás.

Balesetbiztosítások.

A „PHÖNIX” Biztosító Társaság Jugoszlávia területén a következő intézetek életbiztosítási tárcáját vette át: „Gvardian”, „Star”, „Francia-Magyar”, „Magyar-Hollandi”, „Alliance”, „Atlas”, „Janus”, „Universale”, „Bécsi Élet- és Járadék”, Magyar Élet- és Járadék”, „Első Katonai Szolgálat Esetére Biztosító”, „Union”, „Hungária”, „Mobirt”, „Gazdák”, „Nemzeti Baleset”, „Wiener Städtische”, „Hazai”, „Friedrich Wilhelm”, „Nordstern”, „Konsoliditát”, — azon kötelezettséggel, hogy a felsorolt társaságoknak

osztrák-magyar koronákra szóló kötvényeit 4:1 arányban dinárokból likvidálja, míg a többi biztosítást eredeti valutában fizeti.

A társaság működési területe Jugoszlávia, továbbá: Németország, Franciaország, Belgium, Hollandia, Spanyolország, Olaszország, Levante, Egyiptom, Palesztina, Ausztria, Csehszlovákia, Magyarország, Bulgária, Törökország, Görögország, Románia, stb. Fiókgazgatóságok az SHS királyság területén: Zagreb, Sarajevo és Osijek. 57

KATALIN-ESTÉLY A „DRINÁBAN“!

Szombaton, november 23-án a Drina-szálló kellemes éttermihelyiségében Nagy Béla közkedvelt cigányzenekara közreműködésével táncol egybekötött Katalin-estély lesz. Tánc reggelig. Belépődíj nincs. Számos látogatást kér. **Osztó János**, vendéglős. 1858

**Szabott áron,
de legolcsóbban**

kapja az összes női-
és uridivatárukat
1847
Molnár Mihálynál.

Kátrány,

karbolineum, sósav, kénsav, akkumulátorsav, gipsz, stukaturnád, fedő- és szigetelőlemez, afrik, lószőr, karbid, firnisz, terpentín, homlokzatfesték, kémiai cikkek, mindennemű kész olaj- és lakkfestéket ajánl

Weiterschan János,
Főucca 14. szám alatt. 1393

Katalin-bál!

Szombaton, november 23-án este a Milivoj Toškov-féle vendéglőben (a volt honvédkaszárnyával szemben, sarokház) táncol egybekötött Katalin-estély lesz. Jó italokról gondoskodik és számos látogatást kér. 1856

Toškov Milivoj vendéglős.
Minden szombat és vasárnap tánc!

Szörmét

saját érdekében csakis jól képzett és megbízható szücsnél vásároljon.

Spitzer szörmemodelljei
jók, olcsók és elegánsak!

Spitzer Zoltán

szücs- és szörmeáruháza

Vel. Bečkerek,
(a nagyhid mellett). 1479

Ebédülő és hálószobák

raktárról és megrendelésre

olcsón kaphatók 1852

Schwetz és Zsembery

műbutorasztalosoknál, Petrogradska ucca 60.

Jó karban lévő

üzleti állványok

olcsón eladó. 1845

Erdeklődni a **Belackvaer
Volksblatt** kiadóhivatalánál.

Egy jókarban lévő 1854

félteher autó

új gummival **eladó.** Próbautat
bármikor lehet megtenni.

Cím a kiadóhivatalban.

Egy sarokház

üzlethelyiséggel és pékműhellyel havi
ezer dinár bérjövdelemmel kb. 75.000
dinárért családi okokból azonnal
eladó. 1853

Bővebbet Željeznički red 33.

Megérkeztek:

férfisálak, nyakkendők, női- és
férfiselyemharisnyák, kézímunkák.

1848

Rövidáru rt. „Az arany kalapács” NÉPBANK-ház.

Dijitalan traktortanfolyamok

szerb, magyar, német és román nyelven.

**CASE-traktorok és általában motorok szerkeze-
te, gondozása, kezelése és javítása.**

Eddigi traktortanfolyamaink nagy sikere és a már most beérkezett nagyszámú jelentkezés arra indította cégünket, hogy ez évben a Bánátban ismét

dijitalan traktortanfolyamokat

fog megtartani a traktortulajdonosok és érdeklődők gyakorlati és elméleti iskoláztatására.

VELIKI BEČKEREKEN, Vilzonov trg 3. szám alatt
(a Korona-szállodával szemben)

1929 december 10-től december 14-ig.

PANČEVON, Vojvode Putnika ucca 11/13. sz. alatt
1930 január 2-től január 5-ig.

Írásbeli vagy személyes jelentkezés a traktortanfolyamokon való részvételre alantí címmel intézendő:

Record-Erdős Ipari és Kereskedelmi Rt.

Veliki Bečkerek,

Vilzonov trg 3.
Telefon 41.

Pančevo,

Vojvode Putnika ucca 11/13.
Telefon 142.

Vezérképviseltek: MÁV-gépgyári cséplőgarnitúrák,
Case-traktorok, Massey-Harris aratógépek és motorok.
1844

Pleitz Fer. Pál

könyvnyomdája

Veliki Bečkerek,

Obilićeva ucca 1. szám.

Telefon 21. Alapított 1846.

**Nyomatványok
modern kivitelben.
Lapkiadás. Nyomatványraktár. Töm-
öntöde. Könyvkötés-
zet. Vonalozó-in-
tézet. Ruggyanta-
bélyegzőgyártás.**

Fűzők,

haskötők, mérték szerint.
Javitások olcsón és gyorsan.

OPTIKA I BANDAŽA
V. Bečkerek, Aleksandrova (Fő) u. 26.
Kis Terzin mellett. 1841

**Kevesli
üzleti
forgalmát**

- 1szerű a segítség:
- 2ségtelenül nyer,
- 3szorosra emeli a forgalmat,
- 4szeres vevőkre lesz, ha
- 5letes hirdetésekkel
- 6hatós reklámot csinál
- 7ről-hétre a „Torontál“-ban.

**Ádám Hog és Mihajló Kleker,
ELIT**

modern, hölgyfodrászati szalón-
jába (Alekszandrova u. 23. sz.)
megérkezett a világhírű és több-
szörösen kitüntetett **Realistic**

DAUERWELLEN

villanyos ondoláló gép. Speciális
hajfestés, villanyondolás — jót-
állás mellett — fésülés estélyekre,
a legmodernebb kivitelben. 1832

**Új kedvezmény
vendégeinknek!**

Ezen lap előfizetőinek megelé-
gedésére nyújtott

20%

kedvezményt szobaárainkból,

10%

kedvezményt olcsó éttermi ára-
inkból (menut kivéve), módunk-
ban van az UJSÁG kiadóhiva-
talával létesített megállapodás
alapján kibővíteni a

**MAGYAR KIR. OPERAHÁZ,
NEMZETI SZÍNHÁZ,
KAMARA SZÍNHÁZ**

előadásaira szóló mérsékelt áru
jegyekkel. Tekintettel a nagy
keresletre, kérjük szoba- és szin-
házjegy-rendelését két-három
nappal előbb velünk közölni.

**Park-szálloda
Budapest,**

1051
szemben a Keleti pályaudvar
érkezési oldalával.
(Nincs kocsiköltsége).

ORIENT BIOSKOP

Szombaton, nov. 23-án 5, 7 és 9 órákor
Közönlőre! Csak felnőtteknek!

Vasárnap, nov. 24-én 3, 5, 7 és 9 órákor
Hétfőn, nov. 25-én 5, 7 és 9 órákor

Ilyen az élet Hollywoodban
Vigjáték 6 felvonásban. Előjáték METRO JOURNAL.
Főszereplők: Marion Däwis, William Haines és az összes
hollywoodi filmsztárok.

Vasárnap d. e. 10 órákor MATINÉ: CHARLES CHAPLIN.

Maharadzsza a filmstúdióban. Igen sok kormányzó, diktátor, miniszterelnök és más nagy ur hangja meg van már örökítve beszélő filmen. De csak most történt meg az az eset, hogy egy államfő is a hangos film felvevő gépe elé állt és beszédét intézte a mikrofonhoz. A Kaputala-i maharadzsáról van szó, aki a rapokban ellátogatott a Metro hollywoodi stúdiójába. A maharadzsát felkérték, álljon a mikrofon, a filmkamera elé és öfelsége eleget is tett ennek a kívánságnak. Három nyelven mondta el beszédét: először hindosztánul, azután angolul és végül franciául is. A meglepetés azonban csak akkor érte az indiai államfőt, amikor egy félórával később a bankett köztársaság elnöke a terem és szétvált egy függöny. A vásznon, mely most láthatóvá vált, megjelent a maharadzsza komoly alakja és beszélni kezdett. És a maharadzsza hallotta a hangját! Szépen sorban először hindosztánul, azután angolul és végül franciául is. Felesleges hozzátenni, hogy elragadtatása olyan méretekkel öltött, hogy nem is tudta azt szavakban kifejezni, se hindosztánul, se angolul, se franciául.

Koporsóban temettek el egy lovat. Londoni jelentés szerint Markfieldben a Burchnal házaspár koporsóban temettette el lovát. A ló náluk született s negyven évig élt velük együtt. Annyira megszerették, mintha embertársuk lett volna. Amikor kimúlt, nem tudták lelkükre venni, hogy odaadják a sintérnek. Annak rendje-módja szerint tehát koporsót készítettek neki s ebben temették el közvetlenül az istálló mellett.

Sohase lesz többet császár. Németországban már régóta produkálja magát egy Johannsen nevű okkultista jóvendőmondó, akinek csodálatos produkcióiról a legnagyobb elragadtatással emlékeztek meg a legmegbízhatóbb újságok is. Vilmos excsászár is hallott valamit Johannsenről és intézkedett, hogy őt is látogassa meg az élesszemű jóvendőmondó, aki meg is érkezett az excsászár jelenlegi otthonába. Vilmos három nehéz kérdést adott fel látogatójának, amelyek így hangzottak: 1. Természetes halállal halok-e meg? 2. Halálom előtt visszatérhet-e Németországba? 3. Ha igen, lesz-e még császár belőlem? Johannsen hosszan tanulmányozta az írásban adott kérdéseket, majd ugyancsak írásban nyújtotta át a választ is. Ugy látszik az okkultista jóslók nem tapintatosak és nem is udvariasak, nem mondanak meggyőződésük ellenére hazug udvariaságokat, mint amikhez az excsászárt a lakájok és egyéb diplomatakkal hozzászoktatták. Vilmos elolvasta a választ, elborította a düh és összetépte a cédulát. Azóta buskomor. Nyilvánosságra került a Johannsen jóslata is, aki a következő válaszokat adta az excsászárnak: 1. Természetes halállal fog meghalni. 2. Sohasem tér vissza Németországba. 3. Tehát császár sem lesz belőle még egyszer.

Kezeket fel! Uzunov vagyok! Szófiából jelentik: Vakmerő rablótámadás történt kedden este a Szófia-plevna országúton. A kritikus időben egy szófiái kereskedő autója száguldott az országúton. Az

autóban a kereskedőn kívül még négy utas ült. Amikor az autó egy utkereszteshez ért, a sötétből egy álarcos, állig felfegyverezett ember ugrott az autó elé, aki fegyverét az utasokra szegezve, így kiáltott fel: Kezeket fel! Uzunov vagyok! A megrémült utasok, akik azt hitték, hogy Uzunov haramiavezérral állnak szemben, nyugodtan türték, hogy a rabló kifossa őket. Amikor a rabló elvégezte munkáját, gunyosan elbucszott a megdermedt utasoktól és háborítatlanul eltűnt a közeli erdőben. A kifosztott utasok azonnal jelentést tettek az esetről a plevnai

csendőrségen, ahonnan nagyszámú csendőr indult az állítólagos Uzunov üldözésére. Hosszabb hajtsa után sikerült is a rablót elfogni, akiről kiderült, hogy nem Uzunov, hanem egy plevnai fiatalember, aki a csendőrök előtt kijelentette, hogy csak „megtréfálta” az utasokat. A rabolt ékszerárgyakat hiánytalanul megtalálták a tréfás rablónál, akit megvalva kísértek a börtönbe.

A beszélő film — átmeneti divat.

Írta: Louis Lumiére, a mozi feltalálója.

Párizs, nov. 23.

A következőkben a Torontónak módjában van közölnie a mozi 76 éves feltalálójának, Louis Lumiérek lesújtó véleményét a beszélő filmről. Louis Lumiére cikke a következőképpen hangzik:

A beszélőfilm, a talkie pillanatnyilag a divat ujdonságával hat a tömegekre, de az a véleményem, hogy addig fog tartani, amíg a divatok általában.

A film legnagyobb értéke az volt, hogy tág teret adott az emberi fantáziának. A néma fehér-fekete képeket a néző képzelete ezer színnel és árnyalattal gazdagította. Bizonyos, hogy el fog érkezni az idő, amikor a technika hibátlanul fogja imitálni az életet. Meg vagyok győződve, hogy idővel nemcsak a mozgást és a hangot, hanem a színek és a plaszticitás illúzióját is fel tudja keltetni. Nem az a kérdés, hogy mi lehetséges, mert a technika mai állása mellett minden lehetséges, hanem az, hogy mire van valóban szükség. Abból hogy a villamoscsengőt feltalálták, nem az következik, hogy az ember egész nap csengessen. Én például minden dicsekvés nélkül mondhatom, hogy a színes fotográfálás tölem származik, de ez nem akadályoz meg abban, hogy ezt az ügyes technikai felfedezést művészi fürtelemnek, szörnyűségnek tartsam és eszem ágában sincsen színes fotográfiákat akasztani fel lakásomban. Ugyanígy rendkívül sok fáradságra és leleményességre van szükség az élet pontos utánzásával, de a technikailag előállított valóság csak élettelen pannotikumfigurák kinos hatásait keltetheti. Büntetlenül egyetlen művészet sem küszöbölheti ki az emberi képzelet segítségét.

Egyébként vannak technikai problémák, amelyek legalább egyelőre megoldhatatlanoknak látszanak. A hang tudvaleg 330 méter sebességgel terjed. Aki tehát egy nagy mozi utolsó soraiban ül, az előbb látja a színészek mesterségesen nagyított mozgó száját és csak észrevehetően később hallja hangjukat. A színpadon ez nem olyan feltűnő. Az egész kérdéssről az a véleményem, hogy a beszélőfilm egyetlen maradandó érdeme a rossz zenekaroknak jó kísérezéssel való helyettesítése, a többi muló divatnak tartom. Elképzelhető az is, hogy a beszéd váltakozhatik a mozgással, de a kettő egyszerre szörnyűség. Jelenleg egyébként magam is hangfelvevő- és leadókészülékek tökéletesítésével foglalkozom. Ezen a téren még nagyon sok a tennivaló, mert az eddigi eredmények nem kielégítőek. Így szolgálom magam is a beszélőfilmet, amit nem szeretek. Rövidesen hallani fognak rólam.

Borzalmas szökőár pusztított Ujfundlandban.

Newyork, nov. 23.

Ujfundlandban borzalmas szökőár pusztított tegnap, amely úgy emberi áldozatokban, mint anyagiakban igen nagy károkat okozott.

A tíz méter magas szökőár mindent elseper a partról és közel három millió dollár kárt okozott.

A szökőár által elpusztított emberek számát százra becsülik.

Vilmos excsászár hugának tragédiája.

Bismark, a vaskancellár szédítette Viktória hercegnőt Zubkov karjaiba.

Berlin, nov. 23.

A múlt héten elhunyt Viktória hercegnő, az utolsó években Zubkov Sándornéról anyjának, Frigyes császárnának feljegyzéseiben Bismarck következő nyilatkozata olvasható: „Amint értesültem arról, hogy Viktória angol királynő unokáját, Viktória porosz hercegnőt Battenberg Sándor herceghez kívánja nőül adni, tiltakoztam a terv ellen és a császár hozzájárult nézetemhez és nem adta beleegyezését az eljegyzéshez. Ez a házasság a vele járó politikai veszedelmek miatt tekintetbe se jöhet. Az angol királynő szívesen közvetít családjában házasságokat, mint az öregasszonyok általában és lehet, hogy Sándor herceget ő választotta ki unokája számára. Bizonyára politikai céljai is vannak, talán, hogy Németországot állandóan elidegenítse Oroszországtól. Ha a hercegnő születésnapjára az angol királynő Berlinbe jönne, nagy volna a veszedelem, mert ő megszokta akaratait keresztül vinni. Családi kérdésekben nem ismer elmentmondást, bizonyára a lelkész és a völegényt is legszívesebben magával hozná kofferjaiban és az esküvőt azonnal meg is tartaná.”

Az angol királynő azonban nem jött el unokája születésnapjára és az eljegyzés, legalább nyilvánosan nem történt meg. Bismarck hatalmasabb volt, mint az angol királynő, a nagyanya és mint Frigyes császár, az anya. Battenberg Sándor és Viktória nem kellettek egybe. Battenberg Sándor herceg egy színésznőt vezetett az oltárhoz, Viktória pedig Bonnba került, mint Schaumburg hercegnő. Ezzel véget is ért Viktória hercegnő szerelmi regénye. A hercegnő bátyjának, II. Vilmos császárnak trónralépte után egyik első cselekedete az volt, hogy Battenberg Sándort végleg eltávolította az udvartól. Viktória Bonnban a társas életben és a sportban keresett vigaszt. Kitűnő lovas volt.

Egyébként a világ alig hallott róla. A császárság összeomlása után is tovább élt Bonnban, évi jövedelme körülbelül negyedik millió márkára, anyagi gondokat nem ismert, politikai gondolai sem voltak. A háboru elatt férje elhunyt és azóta teljesen független volt.

Néhány év előtt a sors összehozta a kalandor Zubkovval. A férfi 23, a nő 62 esztendő. Érthetetlen szerelmi fellángolás, kaland minden megfontolás, házasság a kölcsönös megértés minden lehetősége nélkül. Mindenki joggal ellene van az összeköttetésnek, de Viktória azt mondja, egyszer már elnyomták az igazságot, egyszer már elnyomták az igazságot, hogy engem megkérdeztek volna, megtiltottatok, hogy szeressek, évtizedeken át szenvedtem, most újból szeretek és nem törődöm a világgal, boldog akarok lenni.

Zubkov azonban lelkiismeretlen kalandor volt, a hercegnő pénzét három hónap alatt elköltötte, váltókat íratott vele alá, ékszereit elzálogosította és állandóan összeütközésbe került a rendőrséggel. Viktória végre is anyagilag összeomlott és az izgalmak következtében szervezete is gyenge lett. Néhány hét előtt egy kis meghűlés ágyba döntötte és rövid szenvedés után a múlt héten elhunyt. Előbb a megértő nővér sokat jelentő bocsánata jött, majd a koporsóra a fivér, az excsászár koszorúja. Talán, ha Bismarck élne, az ő koszorúja sem hiányozna a hercegnő koporsójáról, akit magasabb állami érdekből ő kergetett a szerencsétlenségbe.

Viktória hercegnőből immár csak levelei maradtak meg. Szerelmes levelei egy 23 éves kalandorhoz. Ezek a levelek Zubkov birtokában vannak. Nagy árt kér értük, amit senkinek akar megfizetni. A kalandor azonban, akinek mindig üres a zsebe, alkudni fog és csakhamar a könyvpiac egyik érdekessége lesz Viktória szerelmi regénye.

Leszállítjuk felvevőkészülékeink árát!

Érdeklődjön az Ön rádiókereskedőjénél.

1839

PHILIPS.